

mpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

**VZDELÁVANÍM
PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV
K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH
RÓMSKÝCH KOMUNÍT**

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Kód ITMS: 26130130051

číslo zmluvy: OPV/24/2011

Metodicko – pedagogické centrum

Národný projekt

**VZDELÁVANÍM PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV
K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH RÓMSKÝCH KOMUNÍT**

Mgr. Urbanová Jana

Tvorivá dramatika II. ročník II. časť

Vydavateľ: Metodicko-pedagogické centrum, Ševčenkova 11, 850 01
Bratislava

Autor UZ: Mgr. Urbanová Jana

Kontakt na autora UZ: jana.urbanova16@gmail.com

Názov: Tvorivá dramatika II. ročník II. časť

Rok vytvorenia: 2013

Oponentský posudok vypracoval: Mgr. Júlia Čurillová

ISBN 978-80-8052-651-1

Tento učebný zdroj bol vytvorený z prostriedkov projektu Vzdelávaním pedagogických zamestnancov k inklúzii marginalizovaných rómskych komunit. Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov Európskej únie.

Text neprešiel štylistickou ani grafickou úpravou.

Téma: Už še fašang kraci (Fašiangy)

Úloha č. 1

- vypočuj a zaspievaj si známu pesničku

FAŠIANGY, TURÍCE

1.

Fašiangy, Turíce, Veľká noc ide,
kto nemá kožuška zima mu bude.

2.

Ja nemám, ja nemám, len sa tak trasiem,
dajte mi slaninky, nech sa popasiem.

3.

Fašiangy, fašiangy, fašiangové časy,
jedni pijú, druhí jedia za stolom klobásy.

4.

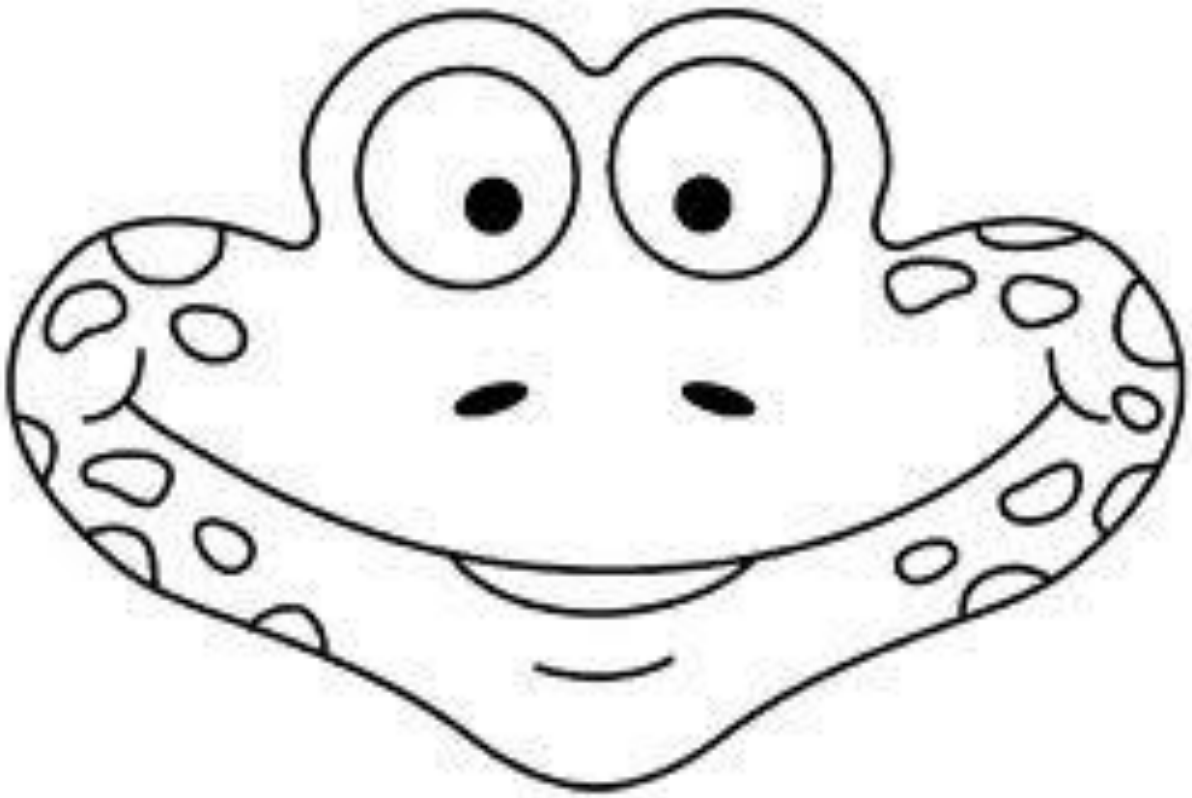
Tuto nám nedali, tuto nám dajú,
tu koňa zabili, tu rebrá majú.

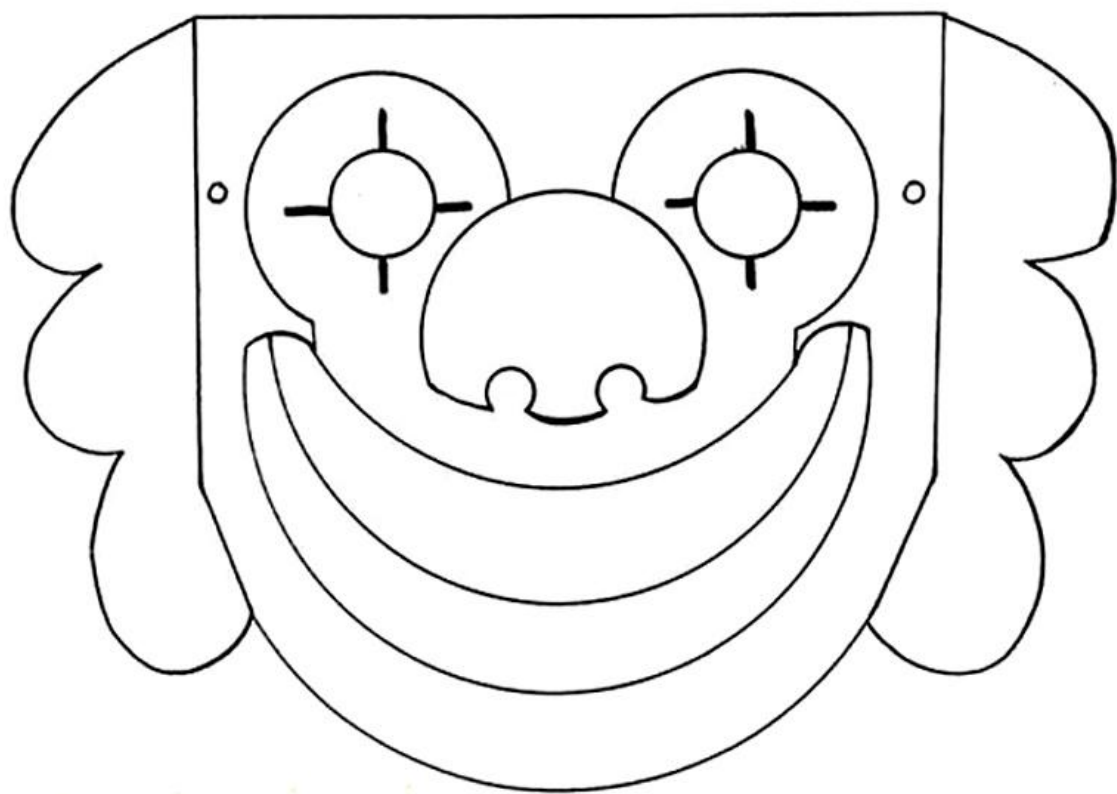
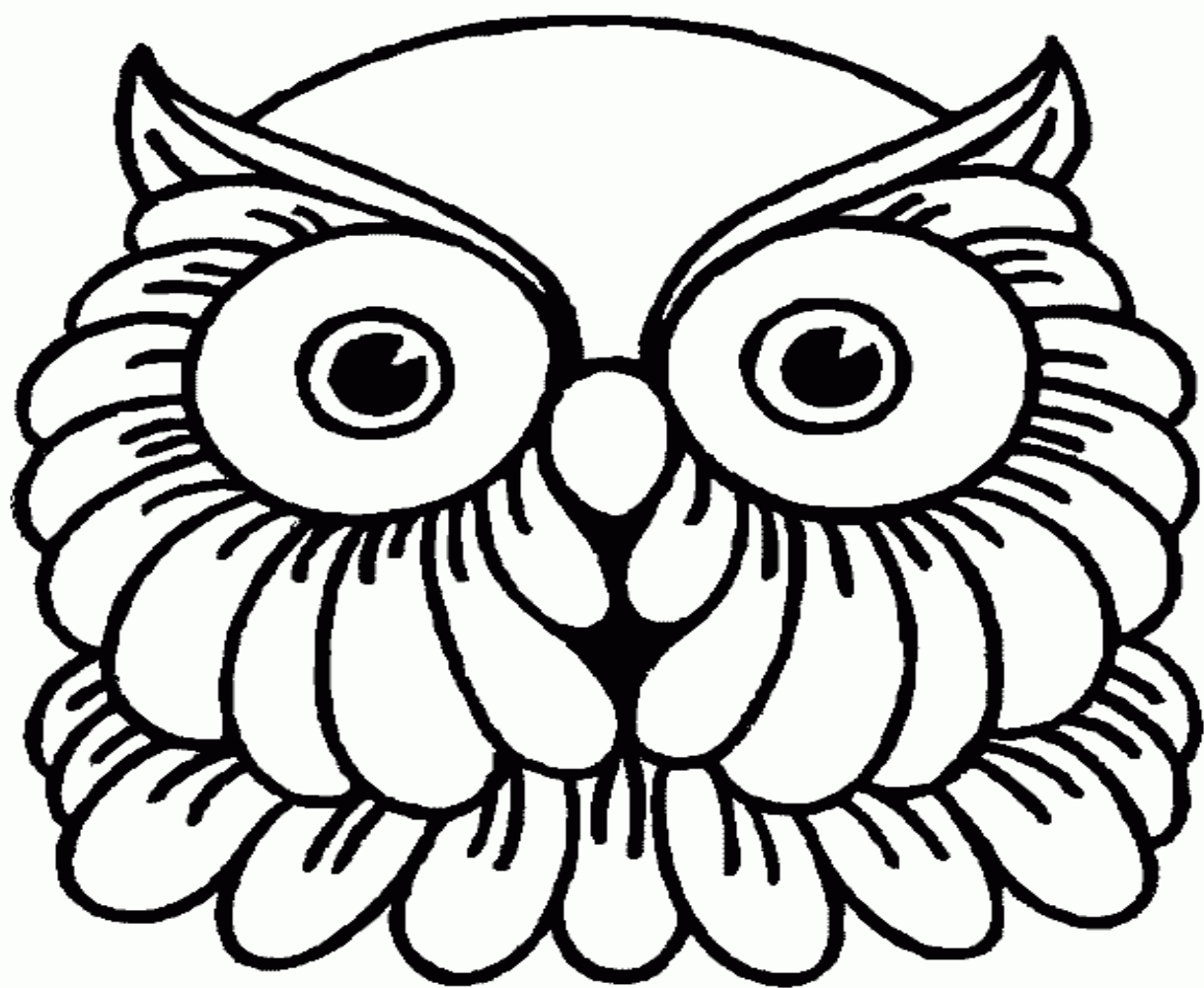
5.

A my žiaci, neboráci, nemáme čo jesti,
musíme sa z domu, do domu po dedine pliesti.

Úloha č. 2

Vyrob si masku. Vymysli si text, ktorým sa predstaviš v maske svojim spolužiakom. (Ako sa voláš. Čo rád robíš. Ako sa volá tvoja najobľúbenejšie pesnička. Akých máš kamarátov...)

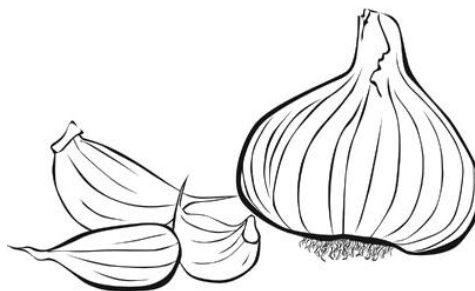
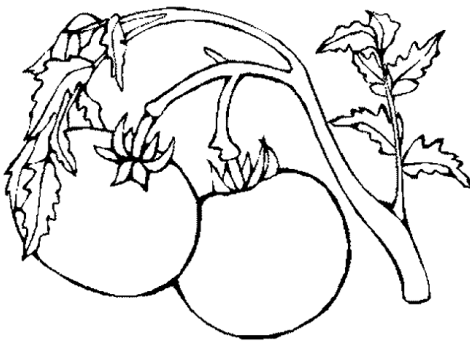

Téma: Ako sa mrkva dožila najväčšej zimnej krásy

Úloha č. 1

- Vyfarbi zeleninu správnou farbou.
- Ktorú zeleninku máš najradšej?
- Vyber si jednu zeleninku a povedz svojim kamarátom, aké jedlá ti z nej mamka varí.

Úloha č. 2

- vytvor správne dvojice

citrón

horká

jahoda

kyslý

uhorka

sladká

Téma: O troch grošoch (2 hodiny)

Úloha č. 1

- počúvaj a sleduj text rozprávky **O troch grošoch**

Bol raz jeden chudobný človek pri hradskej ceste priekopy. A neviem, ako sa stalo, ako nie, dost na tom, že sám kráľ náhodou šiel po tej ceste a opýtal sa chudobného človeka:

"Povedz mi, akú máš mzdu na deň za túto ťažkú robotu?"

"No, ja mám na deň tri groše." odvetil mu chudobný človek.

Zadivil sa kráľ nad tým a opýtal sa ho, ako môže na tých troch grošoch vyžiť.

"Jaj, čoby len vyžiť, to by ešte bolo ľahko; ale ja z tých troch grošov prvý vraciam, druhý požičiavam a len na tom treťom sám žijem."

Ale tomu kráľ vôbec nerozumel, čo to znamená; trel si rukou čelo, že si rozhúta, čo by to, ako by to mohlo byť. No nevyhútal nič, len pekne - krásne priznal, že on veru nerozumie, ako by to mohlo byť, z troch grošov i vracať i požičiavať i vyžiť.

"Nuž," povie chudobný človek, "to je takto! Chovám si otca už starého a nevládneho, tomu vraciam; bo on ma vychoval. Ale chovám i jedného malého syna; tomu požičiavam, aby mi vrátil, keď ja zostarnem. A na tom treťom groši aj sám potrebujem žiť."

"No dobre, keď je tak," zaradoval sa kráľ. "Vidíš! Ja mám dvanástich radcov a čím väčšiu mzdu im dávam, tým väčšmi ponosujú sa mi, že nemajú z čoho žiť. Dám im ako hádanku tvoje Tajomstvo. Ale ak by prišli k tebe moji radcovia, nepovedz im, čo to znamená, pokým len môj obraz neuvidíš." Ako to dopovedal, daroval ešte chudobnému človeku za hrst dukátov a odišiel na svoj hrad. Len čo došiel, dal zavolať tých dvanástich radcov pred seba: "Počúvajte ma, radcovia! Vy, čo na toľkých peniazoch nemôžete vyžiť; v našej krajine žije jeden človek, ktorý má na deň mzdu len tri groše a ešte aj z tých jeden vracia, druhý požičiava a iba na tom treťom sám žije - predsa statočne vyžije. Teraz, keď ste múdri, vysvetlite mi, ako je to možné; lebo ak mi do troch dní nepoviete, dám vás všetkých vyhnať z krajiny, aby ste mi aspoň darmo chlieb nejedli."

Pobrali sa slávni radcovia s ovesenými nosmi domov a zasadli do rady, čo ako by to bolo. Každý chcel byť múdrejší, ale pochopiť podstatu prostého človeka žiaden z nich nevedel. Minul sa deň, míňal sa i druhý; na tretie ráno sa rozhodli vyhľadať toho človeka, čo tú hádanku rozpovedal kráľovi. Voľakto im pošepol, kde by mohli vyhľadať takého človeka. I vyhľadali ho a dostavili sa všetci radcovia k nemu. Prosbou, hrozbou, zle, nedobre dotierali doňho, aby im povedal, ako je to s tými troma grošmi. Ale on veru nezľakol sa ich. Rozpovedal kráľovský rozkaz. Ibaže...ak by mu kráľov obraz ukázali, tak by mohla byť z tej raži múka.

"Kdeže ti my hriešni ľudia kráľov obraz ukážeme," nariekali radcovia, "veď kráľ na naše slovo k tebe nepríde a ty ani tak nesmieš pred neho?! Len daj nám odpoveď aj za niečo iné."

"A už keď ani to neviete, tak z tej múky chleba nenapečieme!"

Pokúsili sa aj o to ostatné: nasľubovali mu hory, doly; navláčili mu veľa peňazí, že veď už aj bez kráľovej milosti má na čom žiť, aby im tú hádanku rozpovedal. Ale on nič! Iba keď už peniaze naozaj na hrbu nosili a on už dosť nasmial sa na ich hlúposti, že takí múdri páni nevedia si poradiť, vtedy vytiahol z vrecka jeden z tých dukátov, čo mu kráľ podaroval, a riekol:

"No, vidíte, tuná je kráľov obraz, sám mi ho podaroval, vidím ho dobre; nemám čo obávať sa, že by som porušil kráľov rozkaz. A tak vám čo chcem, vyjaviť môžem." A vyjaval im hádanku!

Tu potom na tretí deň radcovia ľahko rozprávali s kráľom, keď im chudobný človek svojho rozumu požičal. Ale aj kráľ hneď zavoňal, čo je vo veci; lebo dal zavolať toho chudobného človeka a opýtal sa ho:

"Povedz mi, ako je to, že si ty ináč statočný človek, a teraz predsa previnil si sa proti môjmu kráľovskému rozkazu?"

"Neprevinil som sa, lebo som mlčal ako kameň, kým som nevidel váš obraz. Tu ho mám ešte aj teraz, sám ste mi ho daroval," a vytiahol dukát s vyobrazením kráľa na dukáte. Rozpovedal kráľovi tú príhodu s radcami, i ako sa mu vyhrážali, prosili i nadúvali sa mu, i ako on nasmial sa nad nimi.

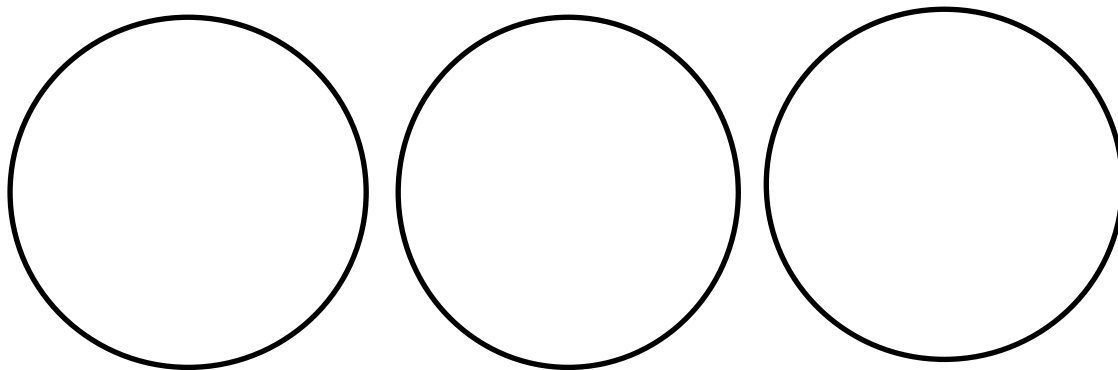
"No," povedal na to kráľ, "keď si ty taký múdry, že ty viac rozumu máš ako moji dvanásť radcovia, nebudeš ty viac priekopy kopat', ale budeš ako veľký pán na mojom hrade prebývať a vedľa mňa v rade zasadať."

"A vy?" - To zas k tým radcom prehovoril. "Či sa vy nehanbíte? Čože, akože teraz s vami? Vám nielenže platy nepovýšim, ale vám ešte aj z toho utiahnem, čo máte!"

Neprišli tí viacej kráľa o zvýšenie mzdy unúvať.

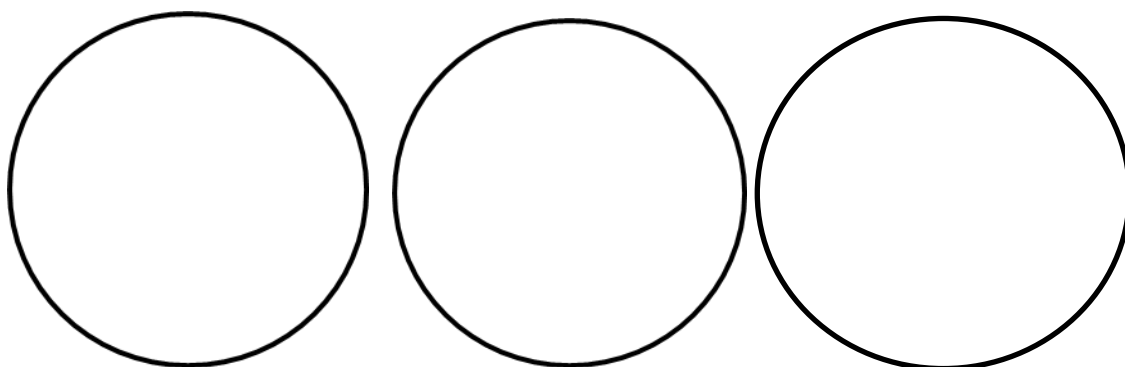
Úloha č. 2

Nakresli do 3 grošov veci, ktoré máš najradšej.

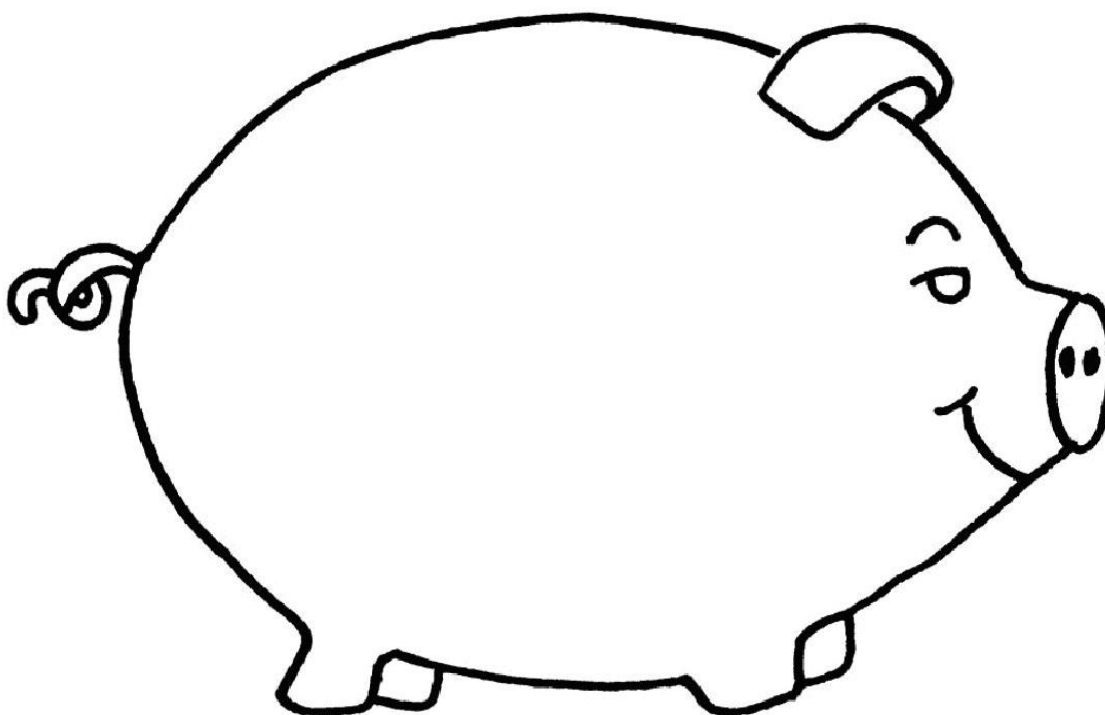
Úloha č. 2

Nakresli do 3 grošov veci, ktoré potrebuješ pre svoj život.

Úloha č. 3

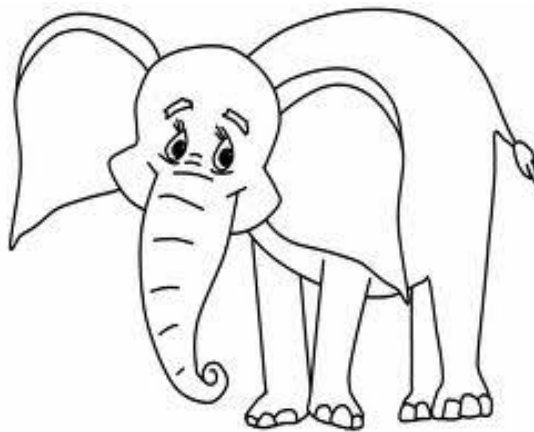
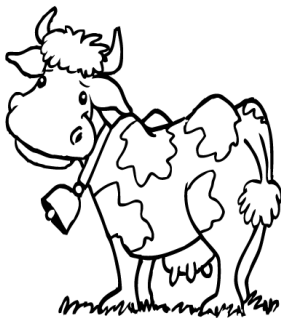
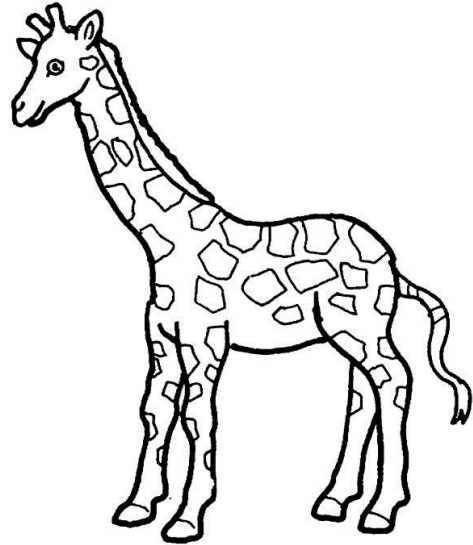
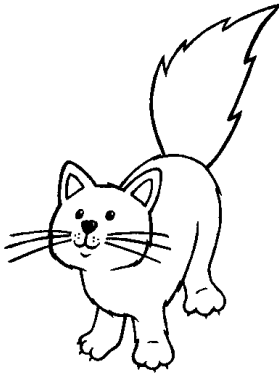
Keby si mal prasiatko plné peňazí, čo by si si za nich kúpili? Nakresli.

Téma: Mňau, mňau, mňau

Popis činností

- Vyfarbi zvieratká na obrázkoch. Zakrúžkuj, ktoré zvieratká žijú v Afrike.

Úloha č. 2

- prečítaj si a zapamätaj dané básničky

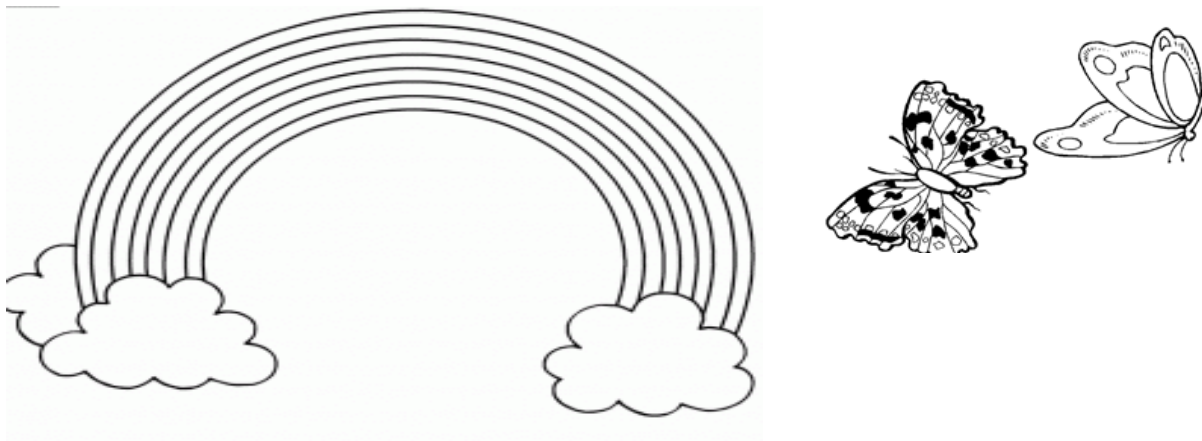
- ❖ Skáče havko na dvore, mačička spí v komore.
Havko robí hav hav hav a mačička mňau mňau mňau.

- ❖ Havo havká, mačka mňauká,
čviri-čviri robí vták
a sliepočka kotkodák.
A čo robí Anička? Učí sa nové slovíčka.

Téma: Pestrý svet

Úloha č. 1

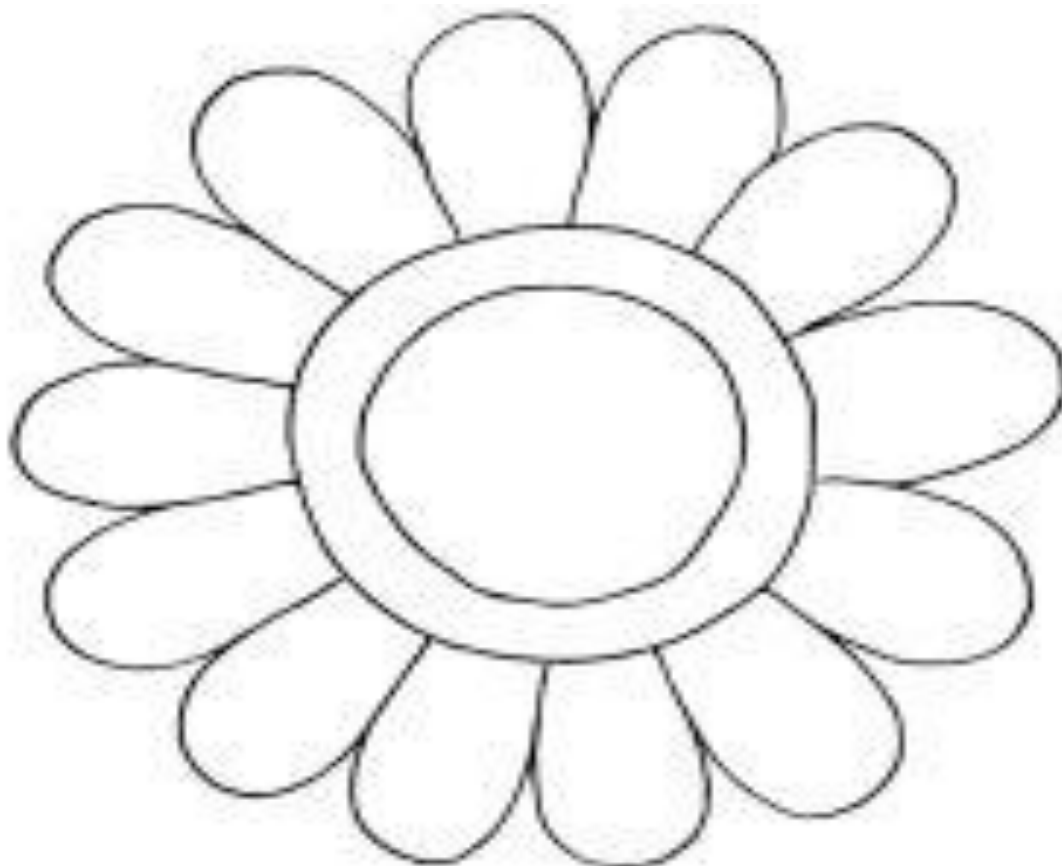
Kde všade sa v prírode stretávame s farbami? Obrázky vyfarbi.

Úloha č. 2

Každý lupienok vyfarbi inou farbou. Každému lupienku napíš meno.

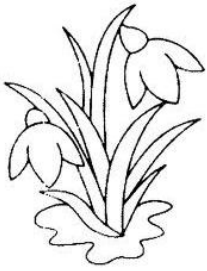
Za každý lupienok sa predstav: „*Volám sa ... a som ... farby.*“

Téma: Zmeny v prírode

Úloha

- vyfarbi kvietky správnymi farbami
- prirad' ku kvietkom ich názov

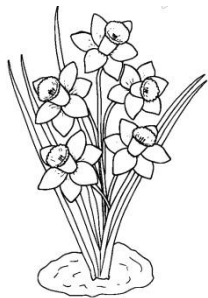
tulipán

narcis

snežienka

fialka

Téma: Moja mama, mamička

Úloha č. 1

- Opíš, čo vidíš na obrázku. Ako sa volá tvoja mamička? Meno mamičky napíš do srdiečka.

Úloha č. 2

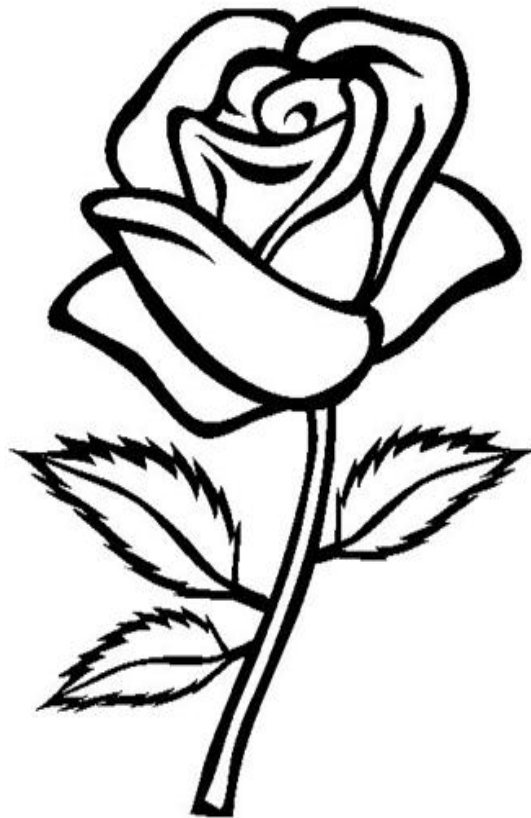
- Prečítaj si básničku, zarecituj ju svojej mamičke.

Mamičke k sviatku – E. Čepčeková

Do ruky ti kvietok vkladám
moja milá mamička.
Skloň sa ku mne, dám ti ešte
horúci bozk na líčka.

Dnes ti želim veľa šťastia,
usmievaj sa celý deň.
Povedz, že chceš modré z neba,
zabehnem ti chytro preň.

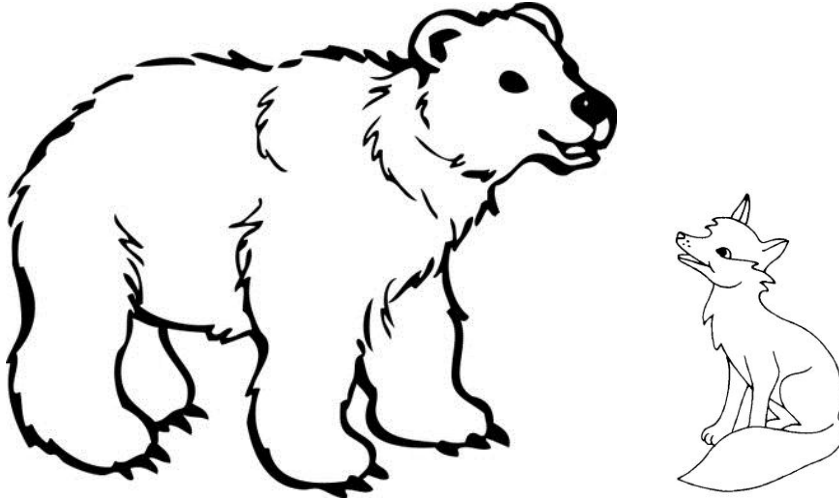
Ja viem, ty ho nebudeš chcieť,
nemáš času hrať sa s ním.
Tak ti, mamka, dneska aspoň
topánočky vyčistím.

Téma: O medveďovi a líške

Úloha č. 1

- Pomenuj obrázky. Zvieratká si vyfarbi. Dané zvieratká opíš.

Úloha č. 2

- prečítaj bájku **Medveď a líška**

- vyrob si masky zvierat a zdramatizuj text

Medveď a líška vybrali sa raz na muziku, aby si zaskočili a pobavili sa. Ale medzi tancom strhla sa bitka. Líška sa zavčasu ukryla, zato medveďa chasa nemilosrdne zmlátila, že sa ledva von vyvliekol. Líška sa zatiaľ pováľala po pazderí, prišla k medveďovi a žalovala sa mu, že ju tak zbili, až jej všade kosti z tela trčia. Doráňaný medveď sa nad líškou zmiloval, vzal ju na chrbát a niesol ju cez horu. Keď už boli v hore, líška pokrikovala:

- Nesie bitý nebitého!

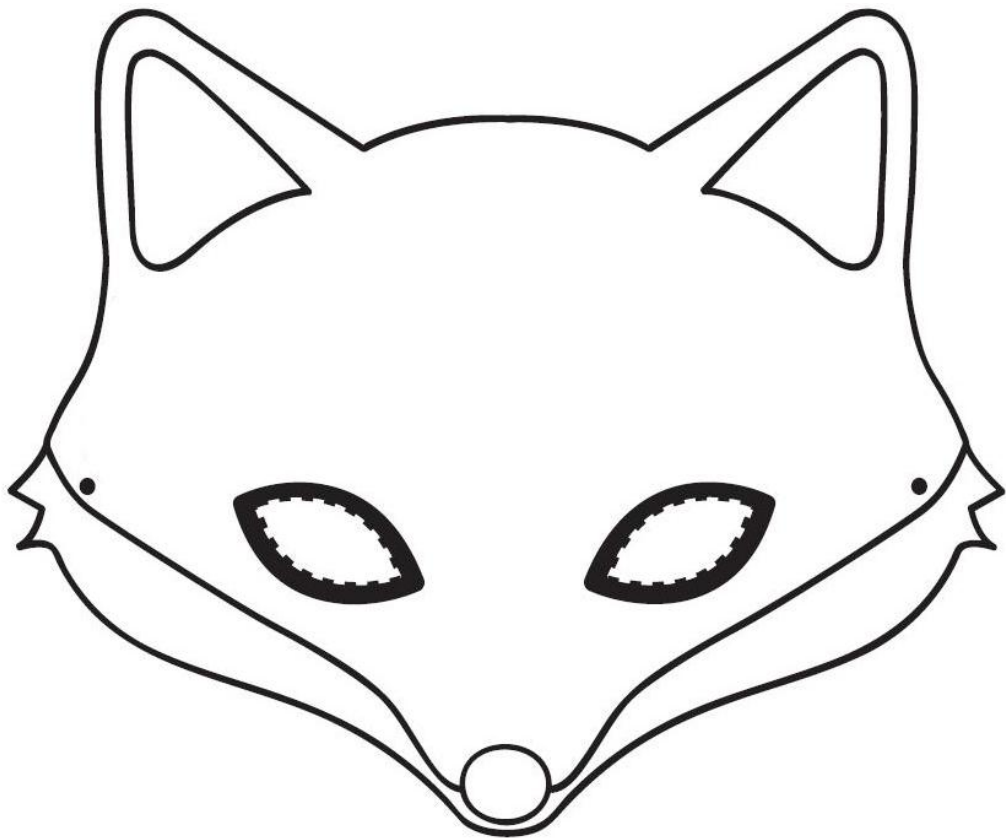
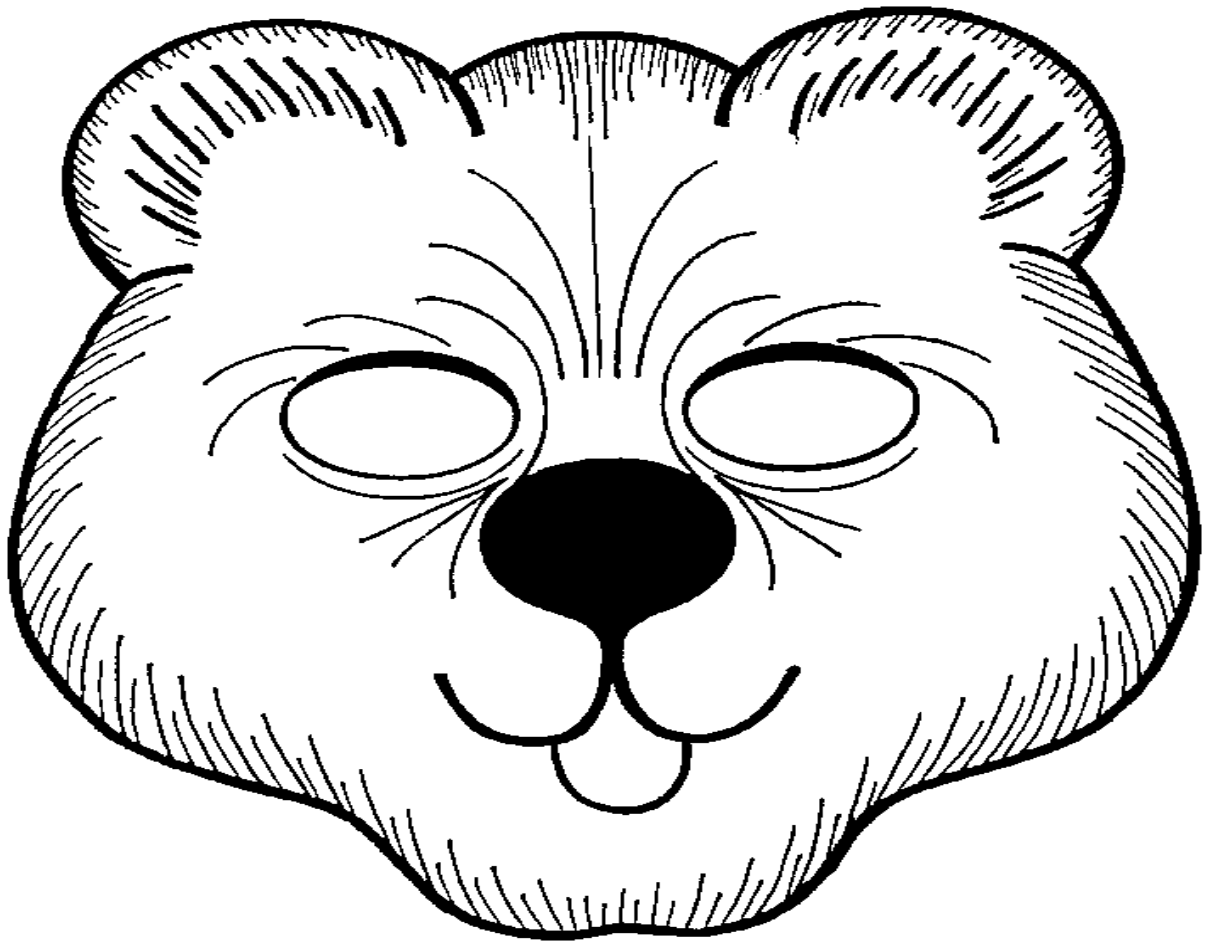
Keď toho posmechu bolo veľa, nahneval sa medveď, líšku zhodil a chcel ju náležito potrestať. Ale líška bola obratnejšia, uskočila pod strom do diery a odtiaľ sa medveďovi posmievala. Nad tým sa medveď ešte väčšmi rozsrdil, vyhládal si krivé drevo a chcel ním líšku z diery vytiahnuť. Keď zachytil drevom líškinu nohu, volala líška:

- Chytil nohu, chytil koreň!

Medveď krútil drevom ďalej, líškinu nohu pustil, a keď zachytil koreň, volala líška:

- Chytil koreň, chytil nohu!

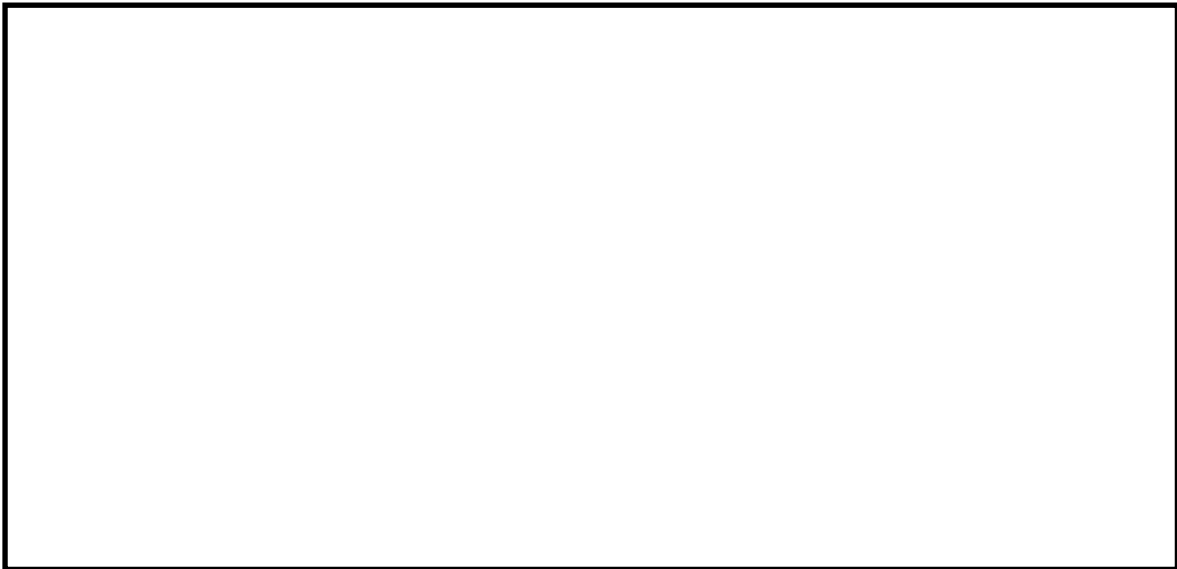
Keď sa tak s líškou nadarmo upachtil, zahodil krivé drevo a dotackal sa do svojho peľachu, aby utrženú bitku i hnev odstonal. Ale potom viac s líškou na muziku nechodil.

Téma: Medovníková chalúpka

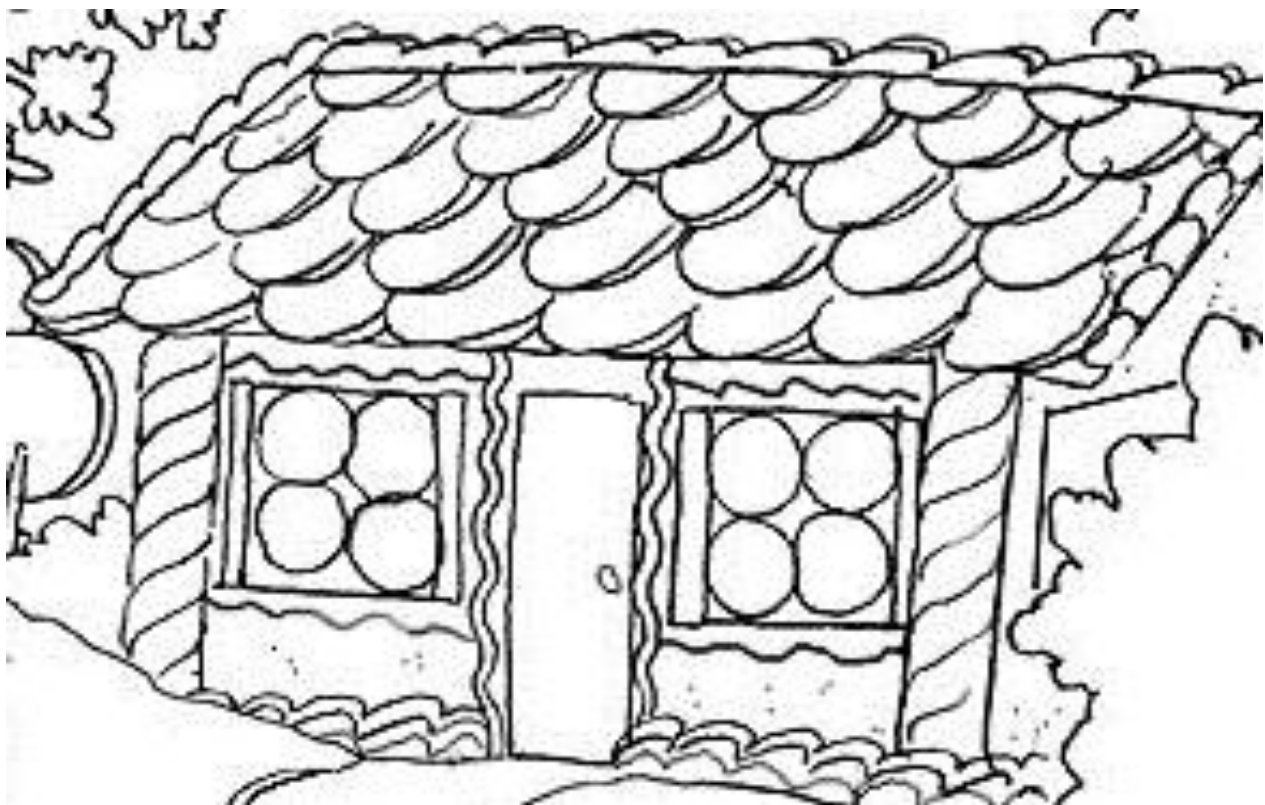
Úloha č. 1

- prečítaj rozprávku **O perníkovej chalúpke**. Nakresli medovníkovú chalúpku.

Úloha č. 2

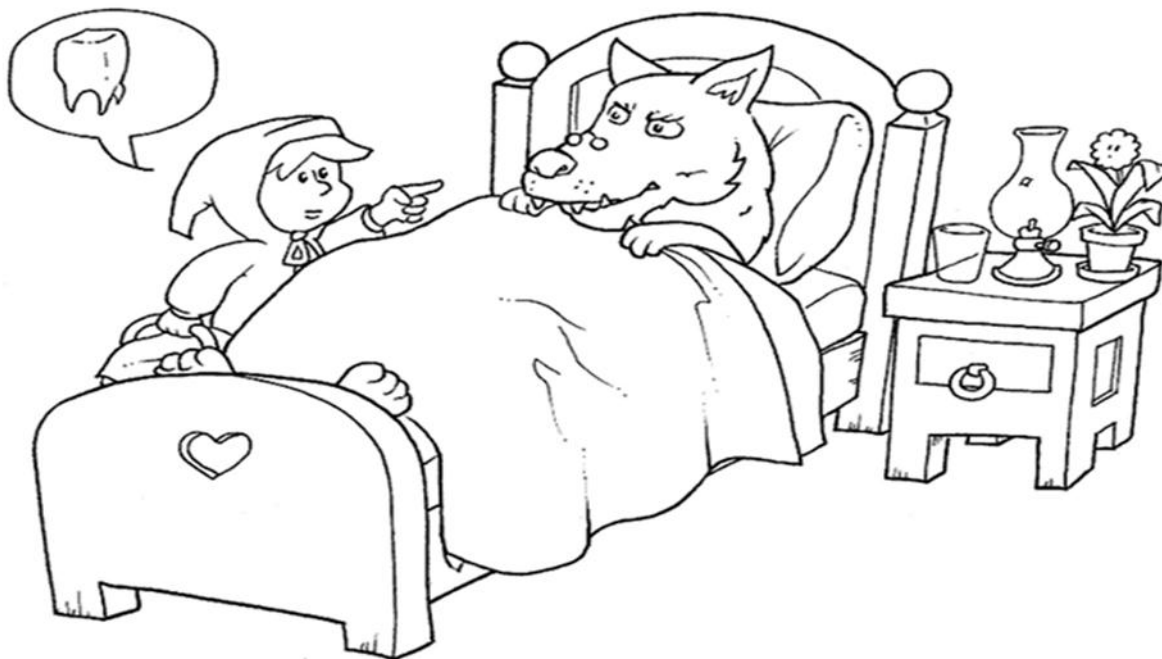
- Do každého perníka na chalúpke napíš druh jedla, ktoré máš najradšej.

Téma: Urob to takto... výrazové varianty

Úloha č. 1

- prečítaj rozprávku **Červená čiapočka**. Obrázok si vyfarbi.

Kde bolo, tam bolo, bolo raz malé dievčatko. A dievčatko malo starú mamu. Dievčatko bývalo v dedine, stará mama v neďalekej hore. Stará mama uplietla raz svojej vnučke červenú čiapočku. Čiapočka dievčatku tak pristala, že ju všetci začali volať jednoducho Červená čiapočka. Raz mamička povedala dcérke: "Červená čiapočka! Ochorela nám stará mama, zanesieš jej obed." Mamička priniesla prútený košík, pokládla doň kastróliky, hrnček, chlieb a ovocie. To všetko zakryla obrúskom a podala dievčatku: "Cestou sa mi nikde nepristavuj!" napomenula Červenú čiapočku. "Nie, nie! Pôjdem rovno k starej mame." sľubovala Červená čiapočka a vybrala sa na cestu. A tak šla Červená Čiapočka lesným chodníčkom k starej mamke. Šla, šla - až stretla vlka. Ona však nevedela, aký je vlk zlý. Pekne sa mu poklonila: "Dobrý deň, vlčík!" "Dobrý deň, Červená Čiapočka! Kdeže ideš, kde?" "Ochorela nám stará mama, nuž nesiem jej obed." "A kdeže ti býva?" spýta sa vlk a už v mysli kuje zlé-nedobré. "Tu v hore, v malej dreveničke," odpovie Červená Čiapočka. Vlk sa jej na všetko o starej mame povypytoval a myslel si pritom: Hehe! Najprv zjem starú mamu, potom i túto Čiapočku! Od spokojnosti sa oblízal a nahlas povedal: "Pozri, koľko tu kvetov! Natrhaj z nich starej mame."

Mamička dievčatku prikázala nikde sa nepristaviť. Ale či by bol hriech natrhať kvetov? Akú radosť by spravila starej mame! A lúčka je ozaj samý kvet! Biele krále, červené klince, belasé zvončeky... Červená Čiapočka položila košík na trávnu a začala trhať kyticu pre starú mamku. Vlk sa ticho vytratil... Dobehol až k domčeku, kde bývala stará mama a zabúchal na dvere.

"Kto je?" ozve sa stará mama zdnuky.

"To som ja, Červená čiapočka! Nesiem ti obed!" hlási sa vlk hlasom tenkým, ako len vládze.

"Stisni len kľučku, babuľka! Dvere nie sú zamknuté."

Vlk stisol kľučku a vošiel do izby. Stará mama ležala v posteli pri obluku. Vlk za ňou skočil a - ham! Už starej mamy nebolo. Potom si na hlavu uviazal jej čepiec, oblok zastrel záclonou a ľahol si do postele. Keď Červená Čiapočka natrhala dosť kvetov, našla stratený chodník a s košíkom na ruke cupkala k starej mame. Keď prišla k domčeku, zaklope na dvere a volá:

"Stará mama, stará mama! Otvorte, nesiem ti obed!"

"Stisni len kľučku, babuľka! Dvere nie sú zamknuté," napodobní vlk starú mamu.

Červená čiapočka vošla a podišla k posteli.

"Joj, stará mama, aké máš veľké uši!"

"To preto, aby som ťa lepšie počula!" zahuhle vlk. O chvíľu dievčatko zas povie:

"Joj, stará mama, aké máš veľké oči!"

"To preto, aby som ťa lepšie videla!" povie vlk zase. "A prečo máš také veľké ústa?"

"To aby som teba ľahšie zjedla!" povie vlk a - ham! - už je i Čiapočka tam! "Ej, bola to za hostinka!" povedal si vlk.

Pohladkal si plné brucho a rozvalil sa navrch na perinu. O chvíľu už chrápal. Chřřř! Chřřř! Šiel okolo horár. Bol to dobrý sused starej mamy. Keď už bol pri dreveničke, vidí dvere dokorán a zdalo sa mu, že dnu ktosi drevo píli: chřřř! chřřř! Vojde dnu, pozrie na posteľ - a len ho tak myklo! Hneď ten vedel, kto je v čepci! A vedel aj, čo sa to tu stalo. Vzal zo stola nožnice a nastrihol vlkovi brucho. V rozstrižku sa pohne noha v žltej topánočke. Horár chytro strihal ďalej a naraz: hop! Vyskočila odtiaľ Červená čiapočka a za ňou i stará mama. Nelenili, ale všetci traja nanosili veľkých skál. Skaly povkladali vlkovi do brucha a brucho dobre zašili. Potom sa skryli a dávali pozor, čo bude vlk robiť. Onedlho sa vlk zobudí a zívne. "Uf," zafučí, "ale som sa dnes objedol! A smädný som! Taký smädný!... Musím na studničku!..." Fučiac sterigá sa z postele a ide. Za ním ticho horár, stará mama aj Červená čiapočka. Vlk nevládze. Čo krok, to sa mu podlomí nohy. K studničke sa len po biede dovlečie. Nachýli sa,

smädno začne piť, a naraz - č!ups! Padol do studničky. Ťažké skaly sa mu v bruchu prevázili a stiahli ho dolu. Studnička bola hlboká a vlk sa utopil. Horár, stará mama a Červená Čiapočka sa veselo vrátili domov. A zazvonil zvonec a rozprávke je koniec...

Úloha č. 2

- Vyhľadaj v príbehu odseky s:

- a) veselým textom
- b) smutným textom

Úloha č. 3

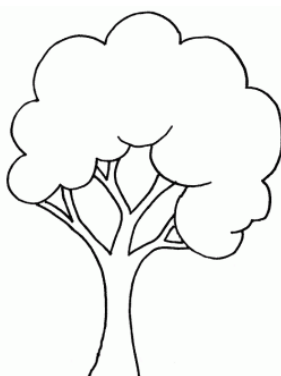
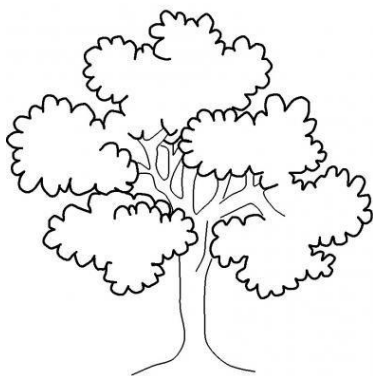
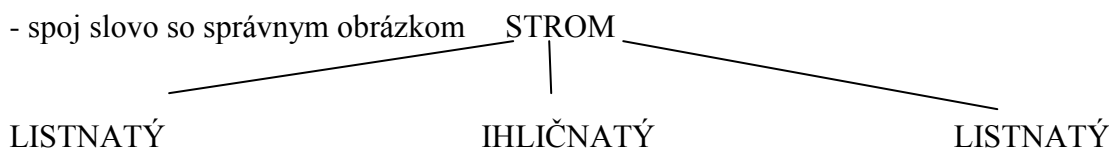
- k postavám priradi ich vlastnosti

▪ Červená čiapočka	dôverčivá
▪ babička	prešibaný
▪ vlk	odvážny
▪ horár	neopatrná

Téma: O červenom smreku

Úloha č. 1

- spoj slovo so správnym obrázkom

Úloha č. 2

Vypočuj si text, ktorý prečíta pani učiteľka. O ktorom strome pani učiteľka čítala? Ten strom vyfarbi.

Smrek červený (*Picea abies*) je ihličnatý strom z čeľade borovicovité (*Pinaceae*). Je to najrozšírenejší strom na Slovensku. Na rozdiel od jedle bielej (*Abies alba*), ktorá má ploché a vykrojené ihlice, smrek má hranaté a špicaté ihlice. Obrastajú celý konárik.

50-70 metrov vysoký strom (najvyšší pôvodný európsky) s kužeľovitou, respektíve úzko ihlanovitou korunou. Jeho ihlice majú dĺžku 1-1,5 cm, vyrastajú z konárika po jednej, končísté.

- Mladá rastlina do výšky 250 cm sa využíva ako obľúbený vianočný stromček.
- Zelené vetvičky sa používajú ako samostatná dekorácia alebo na vence či kytice.
- Jasno zelené čerstvé jaré ihličie sa niekedy požíva do čaju, čo však nieje príliš zdravé. Takisto sa používa na sirup.
- Živica sa v minulosti zbierala a využívala priemyselne.
- Drevo je hlavným produktom smreku. Využíva sa v papiernictve, nábytkárstve, stavitelstve, v chemickom priemysle, pri kúrení atď. Ihličnatá guľatina patrí spolu s vlákninou z hľadiska dodávaného množstva k najdôležitejším sortimentom lesného hospodárstva. Vzhľadom k zastúpeniu smreku v stredoeurópskych lesoch a jeho dobrým produkčným vlastnostiam je tak smrekové drevo najbežnejším používaným a obchodným stavebným drevom na Slovensku a v Českej republike.

Téma: Tak, tak sejú mak

Úloha č. 1

- prečítaj spolužiakom text o vlčom maku

Mak vlčí je jednorročná, 20 až 80 cm vysoká bylina, s priamou, málo rozkonárenou stonkou, so striedavými, perovite dielnymi listami. Z pazúch listov vyrastajú dlhé kvetné stopky. Kvetné puky sú previsnuté, kryté dvoma štetinatými kališnými lístkami. Rozkvitnutý, sýtočervený kvet má štyri široké, prekrývajúce sa korunné lupienky s čiernou škvrnou na báze. Plod je tobolka (makovica).

Takmer všetka produkcia je určená pre potravinárstvo, makovina (makovica) sa využíva vo farmácii. Mak sa široko používa predovšetkým pri príprave makového pečiva. Viac než 4/5 produkcie je exportovanej, predovšetkým do slovanských krajín, kde je mak tradičnou pochúťkou.

Úloha č. 2

- vyrob si makovice z krepového papiera a mak z čierneho krepového papiera. Postav sa, vlož mak do makovičky a zaspievaj si spolu so spolužiakmi pesničku:

„Čížiček, čížiček, vtáčik maličký, povedz nám čížiček, ako sejú mak.“, „ -- // -- ako rastie mak.“, „ -- // -- ako kvitne mak.“, „ -- // -- ako sa zbiera mak.“, „ -- // -- ako sa tľčie mak.“, „ -- // -- ako sa melie mak.“, „ -- // -- ako sa je mak.“

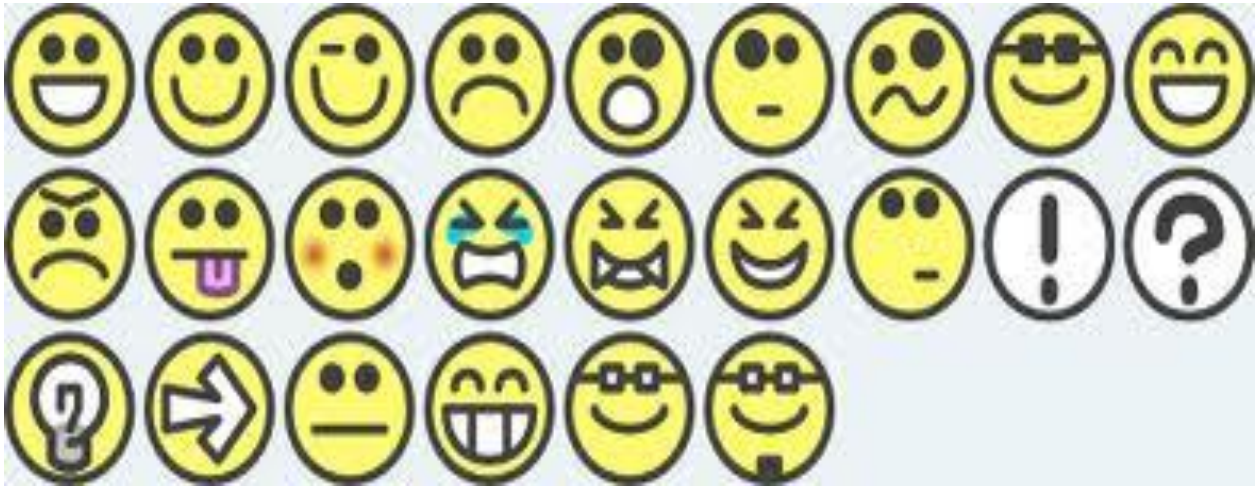
„Tak, tak, tak sejú mak - tak, tak, tak sejú mak!“atď.

Téma: Dobro v nás

Úloha č. 1

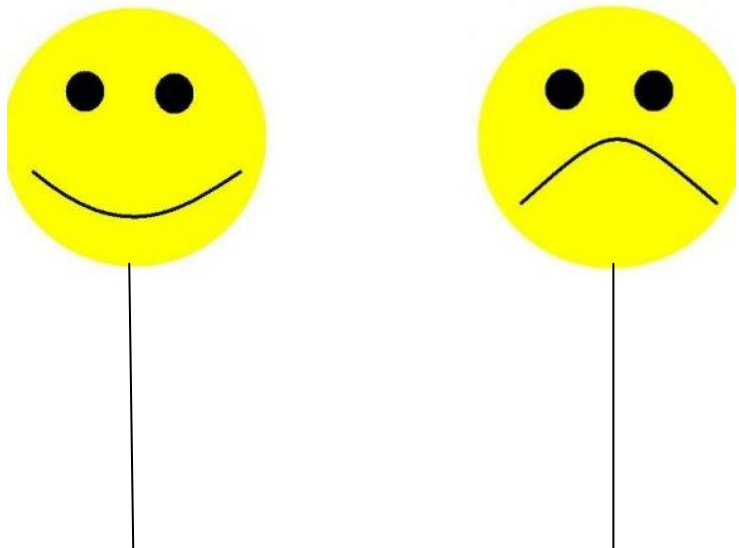
- Pozri si všetky obrázky.

- Zakrúžkuj červenou farbou, ktorá tvárička je smutná alebo nahnevaná.
- Zakrúžkuj zelenou farbou, ktorá tvárička je veselá.

Úloha č. 2

- Vytvor si smutného a veselého smajlíka. Použi ich pri prečítaní rôznych situácií.

- ❖ Vyhadzovanie odpadkov do koša
- ❖ Pozdravenie staršieho
- ❖ Vyhodenie cigarety na chodník
- ❖ Bitie sa so spolužiakmi
- ❖ Odvrávanie učiteľovi
- ❖ Pomoc súrodencovi
- ❖ Postavenie sa v autobuse pri nástupe staršieho

Téma: O troch trpaslíkoch a princeznej

Úloha č. 1

- V ktorej rozprávke si sa stretol(a) so 7 trpaslíkmi? Každý trpaslík je charakterizovaný určitou vlastnosťou. Vyber si trpaslíka, ktorý sa ti najviac páči. Vyfarbi si ho a pripni na sveter. Prečo si si vybral(a) práve tohto trpaslíka?

ŠMUDLA

DŘIMAL

KEČCHAL

STYDLÍN

REČPAL

ŠTÍSTKO

PRÓFA

Úloha č. 2

- z výkresu si vyrob trpasličiu čiapku. Zahraj náladu trpaslíka, ktorého si si vybral(a).